

ԴՅՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐՁ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ

Այս տարի եւս, Ապրիլի 24ին, Ուրբաթ օր, Հայաստանի եւ արտերկրի Հայութեան կողքին, Սաղիմահայութիւնը արժանաւոր կերպով նշեց տարեդարձը Մեծ Եղեռնին: Առաւօտուն. Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ հանգստեան հանգիստաւոր Ս. Պատարագ: Ժամարարն էր Պատր. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Կիրեղ եւ: Գարիկեան: Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ նաեւ Հայ-Կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ, Համայնքապետ Գերշ. Տ. Յովսէփ Մ. Վրդ. Ռուպանի կողմէ: Թէ՛ Գերաշնորհ Սրբազանը եւ Թէ՛ Գերշ. արքեպիսկոպոս Հայրը կրակոտ բառերով ոգեկոյնեցին յիշատակը մեր բիւրաւոր զոհերուն, անոնց անմահ կտակն ու պատգամը փոխանցելով նոր սերունդին, որ է ամօրէն փարիլ մեր ազգային արժէքներուն եւ բարձր բունել քրիստոնէական մեր հաւատքը: Զոյգ աղօթաւայրերն ալ լեցուն էին վշտակիչ հայողիներով:

Արարողութեանց ատարտին կատարուած հանգստեան պաշտամունքէն ետք, կազմուեցաւ երկարածիկ թափօր, զլիսաւորութեամբ Սմնն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ մասնակցութեամբ երկու տաճարները լեցնող բազմութեան: Թափօրի առջեւէն կը քալէին Հայ Երիտ. Միութեան եւ Հայ Մարմնակրթական Ընդհ. Միութեան Արիւնքներն ու Արեւիչները, ծաղկեպսակներով, եւ երիտասարդներ՝ ցեղասպանութեան դատապարտութիւնը ընող բազմալեզու լո-

զունգներով: Ս. Փրկչի ազգային գերեզմանատան մէջ, Արարայի Նահատակաց Յուշարձանին առջեւ ալ կատարուած հոգեհանգստեան արարողութենէն ետք, խօսք առաւ Երուսաղէմացի Հայոց Բարխսիւրական Միութեան Վարչականներէն Ուրարակիր Կարապետ Յակոբեան, որ ծանրացաւ Հայ ժողովուրդի վերապրումի հիասթաղէ կամքին վրայ եւ շեշտեց հարկը մեր Դատի միակամ ու միաճակատ հետապնդումին: Հ. Մ. Ը. Մ. Ի տղաքը ապա խաղաղ ցուցարշաւ մը ըրին, պարսպի հարաւ-արեւմտեան անկիւնէն յիշելով Յուպէի զոռ եւ անկէ՝ Մայրավանք, ազգայնաշունչ երգեր ի շուրթն: Հոգեհոգներ տրուեցաւ Հայ Երիտ. Միութեան սրահին մէջ:

Նոյն օրը փակ մնացին քաղաքիս բոլոր հայ խանութները, իսկ Պատրիարքարանի վրայ դրօշը ծածանեցաւ կիսածող: Երեկոյեան, տեղական հեռատեսիլէն ցուցադրուեցան սեսարաներ՝ Ս. Փրկչի ուղղուած սգակիր թափօրէն:

Աւելորդ չենք համարիր հոս յիշատակել Զորեքշարթի, 22 Ապրիլին, Բեթղեմէի կէս ճամբուն վրայ գտնուող Թանթուրի էքիմենական Կեղործի մէջ Հայկական Ցեղասպանութեան մասին կայացած Symposium, ուր վեց հայ բանաստեղծներ, Անգլիէն լեզուով, հանգամանօրէն պարզեցին մեծ ու քստմնելի ոճիրին այլազան փուլերը տար ընտրանի ներկաներուն:

The bright joy of the Resurrection of Christ is combined now with the firm hope for the victory of truth and light, for the removal of anything that imperils man and all living things on the earth.

May Jesus Christ, who is «the resurrection and the life» (Jn. 11:25) bless the future ministry of Christians and all people of good will for the sake of the people of God and also their peacemaking efforts so that happiness, wellbeing, peace and justice may triumph.

While gloriously celebrating the salutary Easter of God we beseech the Son of God who was resurrected in three days to grant you joy and happiness to abide in good health and prosperity.

With invariable love in the Risen Lord,

† PIMEN, PATRIARCH OF MOSCOW AND ALL RUSSIA

Moscow, Easter 1987

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՐԵԿՈՑ

22 Ապրիլ, Զորքաշարթի կէսօրէ յետոյ ժամը 4-6, Բնթղհէժի կէս ճամբուն վրայ գտնուող Թանթարի եքիմէնական կեդրոնին մէջ կայացաւ Հայկական Ցեղասպանութեան նաւիրուած հաւաքոյթ՝ Մեծ եղեռնի 72րդ տարեգործին առթիւ։

Հայերէ է օտարներէ բաղկացած կոկիկ բաղմուծիւն մը գրառած էր կարևոր մաս մը ընդարձակ սրահէն։ Բանաստեղծ թիւնները եղան Անդրեանի լեզուով։

Վեց հոգի մաս առին յայտագրին մէջ, որուն բացումը կատարեց Հաստատութեան Փոխ-Տնօրէն Տիար Ժիրայէս Խոսրոյի, իսկ խօսողներն էին՝ Ռոֆֆ. Մանուէլ Հասէնեան՝ դասախօս ֆիլոզոֆիկ Համալսարանի, որ խօսեցաւ Հայկական Դատի կտրած ճամբուն վրայ, պատմական ակնարկ մը նետելով հարցին ծագման պարագաներուն, Տիկին Քարէն Պոյաճեան՝ Free Lance Writer, որ խօսեցաւ հայկական ջարդերուն ակնատես Տանիար-Քաջի ժխտոնարուհի Մարիա Ծաքապոյնի սրտաճմիրկ նկարագրութիւններով յագեցած Օրագրի մասին, Տիկին Տօրիս Վարժապետեան՝ Թղթակից (journalist), որ խօսեցաւ Թրքական բռնակի սպայ Շիւքրի Պէյի խոտորմաններէն ետքը, Տիար Եղիա Տիգրանեան՝ ուսուցիչ Ընծայարանի և Ս. Թարգմանչաց Երկրդ. Վարժարանի, որ խօսեցաւ կարգ մը վայրերու մէջ Հայոց մղած ինքնապաշտպանութեան քաջարի պայքարներու մասին, Տիար Ալպէրթ Աղալարեան՝ Պիր Զէյթ Համալսարանի դասախօս, որ խօսեցաւ արդի Թուրքիոյ ցեղասպանութիւնը ուրանալու անճարակ փորձերու մասին և Ս. Աթոռոյոյ Դիւանատան Գարաուզար Տիար Դէորդ Հինդըլեան, որ խօսեցաւ վերջին տասնամակի ընթացքին Հայ Դատի օտար չլիւնականութեւ մօտ գտած արձագանքի մասին։

Իր փակման խօսքով, Տիար Խոսրոյի առաջարկեց որ յաջորդ տարի լման օր մը յատկացուի այս նպատակին, իր տարածուն հանգամանքին և ունեցած խիստ կարեւորութեանը համար։

«ՍԻՈՆ»Ի ԼՈՒՍԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հայֆոյայն եկեղեցւոյ տէր հայ պատանի մը կը հարցնէ. —

Բողոքականները կ'ըսեն թէ Խոստովանաճօր հարկ չկայ, Ս. Հաղորդութիւն տանելէ առաջ բաւ է լոկ Աստուծոյ ներքով խնդրել իր մեղքերուն։

Ժիրդ է թէ մարդ յարածամ կարող է յարարիութեան մէջ մանկ իր Երկնաւոր շօրը հետ ու իր խնդրանքները մատուցանել Անոր, սակայն խիստ կարեւորութիւն ունեցող մեղքերու թողութեան պարագային պէտք է մտանք ընել Գրիստոսի խօսքը, նախ Պետրոսի և ապա երկոստասին ուղղուած. «Ջօր ինչ կապիցեալ(ցէք) յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս և զոր նա արձակիցեալ(ցէ) յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս» (Մատթ. ԺՁ. 19 և ԺԸ. 18)։ Այս իշխանութիւնը առաքեալներէն փոխանցուեցաւ Եկեղեցւոյ պաշտօնականներուն՝ քահանաներուն։ Այս միտքով է որ խոստովանողը ճիշդնորդ կը կոչէ խոստովանանայրը, Արձակումը ընդունելէն առաջ արտասանած իր աղօթքին մէջ։

Այս առթիւ խօսինք Խոստովանանքի կերպերուն և կարեւորութեան մասին, պատմական մեծ Եկեղեցիներուն մօտ։

Մեր և այլ Արեւելեան Եկեղեցիներու մօտ, Խոստովանանք կը կատարուի մեղքերու ընդունուած և ճիշտ ցուցակի մը արտասանութեամբ, մինչ կաթոլիկ Եկեղեցւոյ մէջ խոստովանողը պարտի մի առ մի թուել իր գործած մեղքերը։ Ասկէ հտա, մինչ պիտի մօտ Խոստովանանքը անհրաժեշտ պայման է մօտենալու համար Սրբութեան, կաթոլիկ Եկեղեցւոյ մօտ պայման է այդ, բացի այն պարագայէն երբ անձը Մահացու Մեղք է գործած (Կիրակի օրեր առանց բանաւոր պատճառի Ս. Պատարագէ բացակայիւն ալ մէջը ըլլալով)։ Ասիկա կ'արդարանայ մասամբ անձը որ հաւատացեալներն ալ Պատարագիչին հետ, Սուրբ Խորհուրդին օկիզը, կ'արտասանեն մեղաց քաւութեան համար եղած աղօթքը. «Խոստովանիմք առաջի Աստուծոյ... քանզի մեղայ...»։